

Psykologer er MENNESKER –

*Men også mennesker, til hvem der er særlige forventninger.
Disse bliver ikke altid indfriet, fremgår det i artikel, der genoptager
forrige nummers tema om mobning på psykologarbejdspladser.*

Det var med glæde – dog ikke ublandet, forstås – at jeg læste artiklen 'Når psykologer mobber' (P-Nyt 16/2007). Endelig var der da en, der tog fat på det følsomme emne og anskueliggjorde de tragiske konsekvenser, det kan have for vort fag, at psykologer (heller) ikke kan mobilisere en adfærd, der hæver sig op over de umiddelbare og noget primitive magtstrategier i samspillet med næsten. Også selv om vi føler os truet. Mobbe- og magtstrategierne benyttes, når man føler sig truet på sin position, faglighed og kompetencer eller på sin person.

Jeg har oplevet, hvordan et dårligt psykisk arbejdsmiljø kan udmønte sig i magtstrategier som tilbageholdelse af informationer, latterliggørelse, social udstødelse, kritik og bebrejdelser og ikke mindst en temmelig uargumenteret og ikke-verificeret tolkning af min faglige indsats.

Siden da har jeg benævnt de psyko-

logmennesker som *betonpsykologerne*. Hypoteser om deres funktionsmåde vil jeg lade vente med lidt endnu. Først en forklaring:

Universitet og praksis!

Jeg begyndte i praksis med en stor kærlighed til det teoretiske landskabs fortræffeligheder, som jeg var fuldstændig grebet af at finde en bro til praksis med, og følgelig stillede en del spørgsmål.

Jeg var på kandidatuddannelsen blevet undervist i psykoanalysen hos en sand kapacitet og havde fundet et psykodynamisk sted at tilegne mig erfaringer i praksis. Hvad var mere nærliggende end fortsat at være nysgerrig? Min underviser kunne godt lide spørgsmål, og til min eksamen klapede hun i hænderne. Så jeg gik (navt) ud fra, at det var mit fag i praksis også – at se sagerne fra flere sider, stille spørgsmål, således at argumenterne for praksis kunne overvejes og stadig udvikles i fælles refleksion.

Men når der er 'ting på spil' i det psykiske arbejdsmiljø, er der ikke plads til at lade fagligheden fylde i en sådan grad – blev min erfaring. I begyndelsen betroede jeg min vejleder, at det var svært at finde fodfæste i en personalegruppe, hvor de to faggrupper lå i splid med hinanden. Eneste svar på den usikkerhed var: "Kan du virkelig mærke det?"

Herefter deltog jeg i mange frokostpauser med psykologerne i fuldstæn-

dig tavshed, til mange og lange møder (fælles personalemøder og psykologmøder), hvor konflikten aldrig blev benævnt, men 'farven på væggen' var et gentaget diskussionsspørgsmål.

To hypoteser

Hvad er det dog, der gør, at vi, der skulle være trænede i at nå til 'sagens kerne' i følsomme problemfelter hos andre mennesker, kan have så svært ved at luften ud i egne skabe med skelletter?

Et bud kunne være min selvbyggede antagelse om betonpsykologerne: Hypotese 1: Kan der være en tendens til at tolke og skabe konklusioner om hinanden på baggrund af et meget lille datamateriale? Heraf tavsheden i frokoststuen, ingen skulle have sagt for meget eller vist for meget om sig selv, for hvilke tolkninger kunne det ikke ende ud i?

Dette leder til Hypotese 2: Kan den fingerspidsfornemmelse, eksperten besidder, være farlig (i forhold til interaktioner i almindelighed og klientrelationer i særdeleshed), hvis eksperten som person ikke medtager at have egne 'blinde vinkler'? Disse blinde vinkler udgøres af personens egne oplevelser og erfaringer, på baggrund af hvilke verden forstås, accepteres eller fornægtes. Jeg mødte mange tolkninger om mig, min faglighed og min person hos min vejleder, men at gøre opmærksom på dette, førte ikke til hverken dialog eller ændringer af billedet

af min person eller faglighed. Hermed kom ekspertens fingerspidsfølelse til at fremstå som rigid og forudfattet, snarere end som en reflekterende opsamling af viden og informationer.

Når vi medtager at have egne blinde vinkler, er det en absolut nødvendighed, at vi holder os til kun at opstille hypoteser i relationerne (både de almindelige og de særlige). Med nysgerrighed, undren og åbenhedsøger vi så at få be- eller afkræftet hypoteserne. Dette betyder, at når vi føler os truet, kan vi indgå i en dialog for at udrede, om det er en forestillet eller en reel virkelighed. Det er måske ganske sjældent, at sidstnævnte er i spil. Om ikke andet kan dialogen vel så bruges til at finde fælles løsninger – eller hur?

Og en enkelt mere –

Efter mit møde med betonpsykologerne har jeg valgt at tilrettelægge mit arbejdsliv uden alt for meget samspil med andre psykologer. Jeg vælger så at sige mine arbejdskammerater med omhu, og jeg vælger selvsagt dem, der tør at forholde sig nysgerrigt, undrende og åbent, og bibeholder hermed min store kærlighed til mit fag.

Set i et noget større perspektiv er jeg vældig glad for, at der nu er blevet sat fokus på, at vi er forpligtet til at passe på hinanden, som vi passer på klienterne.

Men er det muligt, at disse forventninger indfries? Tanken hviler på

nævnte artikels meget fine spørgsmål til, hvordan vi kan forvente, at psykologer, der ikke lever op til de etiske standarder om at udvise respekt for andres rettigheder, værdighed og integritet i forhold til deres kolleger, skal kunne gøre dette i forhold til klienterne. Jeg har set og oplevet, at det ikke lod sig gøre.

Hypotese 3: Når psykologer ikke evner at hæve sig op over de primitive magtstrategier i forhold til næsten, handler det vel om, at de har brug for at føle magt, også i relation til klienten? Jeg har på nævnte sted set en klient fremføre ønsker om at stoppe i behandling efter to år med argumentet om, at de fire-fem problemstillinger, han begyndte med, havde han nu fundet løsning på, han var glad i sit liv og følte en god livskvalitet. Herefter fremførte psykologen ét argument om, at han stadig kunne blive bedre til at sige fra i sine relationer, hvorfor det var bedst at han fortsatte, uden værdsættelse af hans forståelse eller store arbejde indtil da. Det var psykologens mening, der var gældende.

Med dette associerer jeg frit til det mediefokus, der har været på den pædagogiske indsats på nogle botilbud

for mennesker med psykiske/fysiske handicap, hvor det tydeligt trådte frem at handle om magt.

Mobning – et fælles ansvar

Ifølge definitionen er der tale om *mobning*, hvis en person føler sig udsat herfor. Men tør vi spørge til og forholde os til den slags personlige udtalelser fra vores kolleger? Og tør vi overhovedet fremsætte den slags udtalelser, med baggrund i de opstillede hypoteser 1 og 2?

Til alle psykologfaglige arbejdspladser: Det er vel tid til at vi forholder os til os og får taget snakkene og udredningerne om mobbe- og magtstrategier. Dels for at leve op til, at vi har forpligtet os etisk, og dels for at undgå risikoen for et negativt offentligt fokus på vores fag. Tak.

Til forfatteren: Det er modigt af ham eller hende at sætte lys på problematikken. Især kan jeg i høj grad sympatisere med og støtte udsagnet om, at den slags er skadeligt både for de enkelte psykologers psykiske og fysiske befindende og for hele faget!

Sådan – tag ansvar, venner! Tak.

Pernille Andrés Blidsøe, cand.psych.

ILLUSTRATION: DIMO POULSEN